

2.8.2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta VN/13732/2026**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (528/2025) muuttamisesta ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (529/2025) voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti sairausvakuutuslakia ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä. Esityksen tavoitteena on kehittää 65 vuotta täyttäneiden vakuutettujen hoito- ja tutkimuskorvauksilla toteutettua valinnanvapauskokeilua.

Sairausvakuutuslakia ehdotetaan muutettavan väliaikaisesti siten, että 65 vuotta täyttäneiden hoito- ja tutkimuskorvauksiin lisättäisiin oikeus korvaukseen fysioterapiasta. Lisäksi ehdotetaan, että 65 vuotta täyttäneiden hoito- ja tutkimuskorvauksia maksettaisiin yleislääkärin vastaanotto- käynneistä enintään kuusi kertaa kalenterivuodessa. Samalla ehdotetaan, että valinnanvapauskokeilun voimassaoloa pidennettäisiin yhdellä vuodella eli 31.12.2028 saakka.

Lisäksi ehdotetaan, että toimeentulotuesta annetun lain väliaikaista poikkeusta sairausvakuutuslain 3 a luvun mukaisten omavastuuosuuksien huomioimisesta perustoimeentulotuessa muina perusmenoina jatkettaisiin vuodella edelleen 28.2.2029 saakka.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan perusterveydenhuollon saatavuutta parannetaan kohdentamalla hallituskauden aikana kertaluonteista rahoitusta perusterveydenhuollon hoitojonojen purkuun hallituksen kehittämän uuden Kela-korvausmallin avulla. Kela-korvausten valinnanvapauskokeilu käynnistyi 1.9.2025.

Kela-korvausten valinnanvapauskokeilun tavoitteena on parantaa Kela-korvausten vaikuttavuutta osana terveydenhuoltojärjestelmän kokonaisuutta, vahvistaa asiakkaiden valinnanvapautta sekä perusterveydenhuollon palveluiden saatavuutta. Kokeilun laajentamisella tavoitellaan hoidon

2.8.2026

jatkuvuuden parantumista kokeilun piirissä. Kokeilulla kerätään tietoa ja siitä tuotetaan tutkimusta. Tavoitteena on hyödyntää kokeilusta saatavia tietoja terveydenhuoltojärjestelmän tulevaisuuden kehittämisessä.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää lausuntopyynnöstä.

Lausunnonantajan lausunto:

LPY kannattaa kaikkia sairausvakuutuslakiin ja toimeentulolakiin esitettyjä muutoksia.

Kokeilun pidentäminen vuodella

LPY kannattaa 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeilun kehittämistä sekä kokeilun voimassaolon pidentämistä yhdellä vuodella 31.12.2028 saakka. Esitetyt lisäykset tukevat kokeilun tavoitetta kehittää Kelan yksityisen sairaanhoidon korvausjärjestelmää osana terveydenhuollon palvelujärjestelmän kokonaisuutta sekä lisätä sen vaikuttavuutta.

Vastaanottokäyntien määrän lisääminen

LPY:n mielestä ehdotettu kokeilussa korvattavien yleislääkärin vastaanottokäyntien määrän nostaminen nykyisestä kolmesta kuuteen on perusteltua. Tällöin voidaan parantaa hoidon jatkuvuutta. Käyntikertojen määrän korotus kuuteen mahdollistaa sen, että nykyistä useamman potilaan koko hoito voi toteutua saman lääkärin kanssa, eikä silloin synny tarvetta siirtyä asioimaan hyvinvointialueen terveyskeskukseen.

Fysioterapia kokeilun piiriin

LPY kannattaa fysioterapian lisäämistä kokeiluun. Yli viidesosa tähän asti toteutuneista käynneistä on liittynyt tuki- ja liikuntaelinsairauksiin. Tutkimusnäytön ja hoitosuositusten mukaan fysioterapeutin ohjaama harjoittelu on usein ensisijainen hoito 65 vuotta täyttäneiden tuki- ja liikuntaelinsairauksissa. Fysioterapialla voidaan siten tukea ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitoa ja parantamista.

Fysioterapian hintakattoa määritettäessä pitää ottaa huomioon, että vastaanottoajan on oltava vähintään 45 minuuttia, jotta fysioterapeutti ehtii tutkia 65 vuotta täyttäneen potilaan asianmukaisesti, huomioiden potilaan mahdollisen monisairastavuuden, sopia kokonaisvaltaisesta jatkohoitosuunnitelmasta ja ohjata yksilölliset harjoitteet perusteellisesti niin, että potilas sitoutuu kuntouttamaan itseään harjoitteiden tekemiseen kotona.

Kehittämistarpeita

LPY pitää tärkeänä, että valinnanvapauskokeilussa kehitetään myös ratkaisuja, jotka tukevat julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä ja mahdollistavat asiakkaalle sujuvat palvelut. Näkemyksemme mukaan kokeilu mahdollistaa julkisen ja yksityisen sektorin välisen yhteistyön kehittämisen.

Yhdistyksen mielestä valinnanvapauskokeiluun liittyvistä tutkimuksista pitäisi poistaa asiakkaan omavastuu ja Kela korvaisi vastaavan summan palveluntuottajalle. Tällöin kokeilun piiriin kuuluva

2.8.2026

vastaanottokäynti olisi vertailukelpoinen hyvinvointialueiden tuottamien vastaavien palveluiden kanssa.

Kokeilusta valtakunnallinen palveluseteli perusterveydenhuoltoon

Terveyspalveluiden saatavuuden parantaminen perustasolla tutkitusti pienentää erikoissairaanhoidon ja päivystyksen käytön tarvetta. Kela 65 -malli on rinnastettavissa perusterveydenhuollon palveluseteliin. Julkisen sektorin terveyspalveluiden järjestämisvastuullisilla tahoilla, nykyisin hyvinvointialueilla, on ollut mahdollisuus hyödyntää palveluseteliä hoitopääsyn parantamiseksi jo vuodesta 2009 lähtien. Niitä on kuitenkin käytetty terveyspalveluissa erittäin vähän, vain noin promillen verran terveydenhuollon kokonaiskustannuksista.

Kela 65 -malli on joustava, hallinnollisesti kevyt ja kustannustehokas. Kokeilusta on saatavissa kokemuksia palvelusetelityyppisten ratkaisujen toimivuudesta terveyspalveluiden järjestämisessä ja rahoittamisessa laajemminkin. Voidaanko vastaavaa mallia ”valtakunnallisesta palvelusetelistä” soveltaa muissa terveydenhuollon palveluissa, esimerkiksi suun terveydenhuollon palveluissa?

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja